

već iz drugog stoljeća, počevši s prikazom Polikarpova mučeništva; usp. npr. Pavić — Tenšek, *Patrologija i Suvremena katolička enciklopedija*), spomenute Jeronimove hagiografije su izuzetno važne jer donose životopise prvih kršćanskih pustinjaka, odnosno začetnika kršćanskog monaštva (Pavao u Egiptu, Hilarij u Palestini, Malko u Siriji), na kojima su se nadahnjivale mnoge generacije tijekom narednih stoljeća, sve do naših dana. Ako se navedenome dometne i činjenica visoke književno–umjetničke vrijednosti Jeronimova stila, hrvatski prijevod *Jeronimovih hagiografija* bit će vrlo zanimljivo štivo za širok krug čitatelja.

Tomislav Vidaković

Jadranka Gamaz, Martina Kraml *Živjeti od euharistije*, Glas Koncila, 2010, 225 str.

Knjiga o euharistijskoj katehezi dviju autorica — jedna je Hrvatica, a druga Austrijanka — zavrjeđuje pozornost već zbog toga što je to na hrvatskim prostorima jedinstveni pristup pitanjima euharistije kao subjekta kateheze. U Crkvi je naime neupitna teza da je euharistija temelj crkvenog zajedništva i istinski izvor svih njezinih pastoralnih nastojanja, u tom smislu i onih katehetsko–odgojnih. Euharistija je ujedno rješenje za mnoge nesporazume na katehetskom području, nastale ponajprije kroz vjeronauk u školi i u nas nažalost sve rjeđe ostvarenu župnu odnosno obiteljsku katehezu. Budući da je u vjeronauku naglasak na nauku o religiji (uglavnom kršćanskoj), on je samim time osuđen na vjerničku neplodnost, jer rast i cvat u vjeri ostvaruje se jedino u »lončanici« kršćanske zajednice, zasađene u humus euharistijskog zajedništva. Iako je ta neosporna činjenica poznata našim katehitičarima i pastirima, tek na temelju uglavnom poražavajućih činjenica o stanju vjere u naših mladih pokoljenja, na-

kon dvadeset godina slabog uroda vjeronauka u školi, počinju se pokretati neke inicijative za odgoj u vjeri kroz jačanje katehetskih aktivnosti naših župnih zajednica.

Radosna je činjenica i to što smo opet dobili knjigu koja je zaista napisana, da tako kažem, kompetentno: s dobrim poznavanjem društvenih, političkih, povijesnih, kulturoloških, filozofskih i teoloških datosti, a nadasve životnih situacija u kojima bi se trebala ostvarivati metodološki dobro vođena euharistijska kateheza. Osobito to vrijedi za njezin prvi dio, »Od života prema euharistijskoj katehezi«, u kojem je izvrsno razrađen egzistencijalan pristup namijenjen katehetama i svima koji sudjeluju u katehetskom procesu: roditeljima, animatorima, pastoralnim djelatnicima i župnicima. Drugi dio knjige zatvara njezin metodološki krug — »Od euharistijske kateheze do života«, te se podiže na razinu teološke razrade euharistijske kateheze, i kao takav je od bitne važnosti za temeljno ukorjenjenje nauka Crkve, a napose pokoncilskih trendova u procesu trajnog uvođenja u kršćanstvo i odgoj u vjeri. Tu će oni kojima je knjiga i namijenjena — župne zajednice, katehete i župnici — naći kompetentna usmjerenja, sigurnost i rasvjetljenja u svom nastojanju da se iz situacije prividnoga zimskog mrtvila pokrene rascvjetalo proljeće župne kateheze na našim prostorima.

Knjiga dviju autorica na kraju daje prikaz literature kojom su se autorice služile ili je možda preporučuju. Tu prevladava literatura s njemačkoga govornog područja, što je i razumljivo, jer obadvije povezuje studij u Austriji. Ono pak što se nudi s hrvatskoga jezičnog područja čini mi se neopravdano manjkavim, što je moj najveći prigovor knjizi. Nije mi jasno, ako se već spominju neki hrvatski autori, zašto su drugi, autori i nakladnici, nekom čudnom selekcijom izuzeti iz kruga literature iako su svojim stručnim doprinosima nezaobi-

lazni u našoj teološkoj odnosno katehetskoj literaturi.

»Živjeti od euharistije« J. Garmaz i M. Krami, usprkos svemu, smatram ogromnim doprinosom katehetskoj obnovi na našim hrvatskim prostorima. Knjiga je pisana stručno, možda i previše stručno za poneke ciljane čitatelje. To doduše i nije knjiga koja se glatko čita, već djelo koja se pri čitanju promišlja, ali daje mnoštvo novih ideja i poticaja čitatelju kome je stalo da kateheza služi svojoj svrsi: rastu u vjeri prema zrelosti Kristovih vjernika kojima je euharistija temelj zajedništva.

Tonči Trstenjak

Josip Batinić, *U potrazi za porukom Riječi: Razmišljanje nad otajstvima vjere i života*, Biblioteka Radost i nada — 57, Filozofsko-teološki institut DI, Zagreb, 2010, 224 str., 18. 5 x 10. 5 cm.

Pisac knjige *U potrazi za porukom Riječi*, Josip Batinić, hrvatski je isusovac i svećenik. Na učilištima svoje Hrvatske pokrajine Družbe Isusove završio je filozofski i teološki studij. Zaređen je za svećenika 1993. Nakon toga je djelovao dvije godine kao odgojitelj u Dječjačkom sjemeništu na Šalati u Zagrebu. Zatim odlazi na poslijediplomski studij u Rim na Papinsko sveučilište Gregoriana. Stječe magisterij iz duhovne teologije. Vraća se odgojiteljskoj misiji u Domovini, ali ne više sjemeništaraca, nego isusovačkih novaka, tijekom četiri godine. Trenutno se bavi pastoralnim radom, pogotovo vođenjem duhovnih vježbi. Uostalom, njegov magistarski rad imao je za temu »Načelo i temelj duhovnih vježbi sv. Ignacija«.

Iako knjiga *U potrazi za porukom Riječi* nije zamišljena kao zaokruženi niz meditacija koji slijedi strukturu duhovnih vježbi sv. Ignacija, ona vjerojatno ne bi nastala da naš duhovni pisac nije njihov poznavatelj. Ustvari, svaka njezina meditacija ima neki duhovni i misaoni

dodir s najutjecajnijom knjigom utemeljitelja Družbe Isusove.

Uz poznavanje duhovnih vježbi, autoru knjige bliska je semantika riječi i semiotika tkiva koje je smisleno satkano od mnoštva riječi, tj. teksta. Čitatelju je to sasvim očito iz autorovih tekstova. U vezi s hermeneutikom riječi, ljudske, pa i Božje, koja je uvijek u obliku ljudske riječi, jer Bog je govorio »na ljudski način« (DV 12), sam autor diskretno podsjeća da riječ »u isto vrijeme informira, formira i nadahnjuje« (str. 14). Svaki će se čitatelj ove knjige lako uvjeriti u njezin informativni karakter. No bliže cilju bit će onaj kojega je autor utkao u svoju knjigu, ako se njezine riječi pokazuju za njega značajnim u kreativnom, stvaralačkom, tj. formativnom značenju. Još više, meditacije ove knjige očekuju od čitatelja da dosegne treći stupanj. To je *nadahnujuće* svojstvo riječi, njezina zovna, apelativna karakteristika. Čitatelj treba čuti glas Riječi, glas Božje riječi. Dobro čita ovu knjigu onaj tražitelj riječi koji uspijeva dosegnuti taj treći stupanj čitanja, ako iz srži njegova bića, iz njegove duše, odjekne samuelovski odgovor na zov Božje riječi: »Govori, sluga tvoj sluša« (1Sam 3, 10).

Zbirka meditacija *U potrazi za porukom Riječi* nakon opširnoga predgovora (str. 5–12), kojim je A. Lozuk predstavio knjigu, i autorova uvoda (str. 13–14) te poetske molitve J. Zinka (str. 15–16), donosi 52 autorova razmišljanja, koja je rasporedio u osam tematskih cjelina koje naziva »otajstvima«.

»Otajstvo Božića« sadrži 5 razmišljanja, »Otajstvo ljubavi« 4 meditacije, »Otajstvo života« 7 tekstova, »Otajstvo srca« 5 razmišljanja, »Otajstvo vjere« 10 meditacija, »Otajstvo mudrosti« 7 tekstova, »Otajstvo korizme« 9 razmišljanja, »Otajstvo Uskrsa« 5 meditacija. Upozoravam čitatelja da nazive za autorove tekstualne cjeline — razmišljanje, meditacija, tekst — koristim u ovom kontekstu u sinonimskom smislu. Te 52 meditacije, rasporedene u 8 »otajstava«,